

AKMENĖS GIMNAZIJOS UGDYMO NE GIMNAZIJOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei turiningam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti.

2. Siekiant Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiose programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, (toliau – Bendrosios programos) nustatytų tikslų, mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik gimnazijoje, bet ir kitose aplinkose. Ugdymas ne Gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas muziejuje, galerijoje, teatre, parke, gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos mokslų ir kūrybiškumo (angl. *Science, Technology, Engineering, Art (creative activities), Mathematics*) (toliau – STEAM) atviros prieigos centre ar kitose mokymuisi tinkamose aplinkose.

3. Ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimo tikslai:

- 3.1. sudaryti sąlygas mokiniams išbandyti savo gebėjimus autentiškomis sąlygomis;
- 3.2. sudaryti sąlygas mokiniams atlikti gamtos mokslų tiriamuosius ir kitus praktikos darbus;
- 3.3. mokyti mokinius priimti realius sprendimus;
- 3.4. sudaryti mokiniams galimybę netradiciniu būdu ugdyti(s) kompetencijas;
- 3.5. sudaryti sąlygas mokytojams integruoti kelių dalykų ugdymo turinį, mokymą(si) organizuoti kūrybiškai..

II SKYRIUS UGDYMO NE GIMNAZIJOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimo formos:

4.1. ne gimnazijoje organizuojama tiesiogiai su dalyko bendrosios programos įgyvendinimu susijusi ugdomoji veikla. Tokios veiklos gali būti vykdomos muziejuose, STEAM atviros prieigos centruose, parkuose, sporto aikštynuose, baseinuose ar kitose erdvėse;

4.2. papildoma pažintinė veikla ar išvyka, padedanti siekti bendrojoje programoje numatytų tikslų, organizuojama šiais būdais:

4.2.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

4.2.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

4.2.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

4.2.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

4.2.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

4.2.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

4.2.7. ugdymo karjerai išvyka – užsiėmimas už Gimnazijos ribų, skirtas lavinti gebėjimus, ugdytis kompetencijas, padėsiančias rinktis studijų kryptį, profesinę veiklą bei planuoti savo vietą darbo rinkoje.

4.2.8. kitos Gimnazijos vykdomos pažintinės veiklos formos.

5. Ugdomosios ir pažintinės veiklos, organizuojamos ne Gimnazijos aplinkoje, trukmė gali būti:

5.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

5.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

5.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

6. Ugdomosios ir pažintinės veiklos ne Gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamos:

6.1. artimoje aplinkoje, netoli Gimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ir kituose objektuose;

6.2. kitame mieste ar kitoje savivaldybėje (šalies viduje);

6.3. kitoje šalyje.

7. Organizuojant ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje rekomenduojama pasinaudoti Kultūros paso galimybėmis.

III SKYRIUS

UGDYMO NE GIMNAZIJS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su Gimnazijos vadovu. Planuojant organizuoti ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksniai:

8.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatyti priemones mokinių saugumui esant ne Gimnazijos aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukimo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalausiti ši veikla ir ar Gimnazija gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

9. Siekiant, kad ugdymas ne Gimnazijos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

9.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti būtina organizuoti ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje;

9.2. parengti ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje veiklų programą ir su ja iš anksto supažindinti mokinius, jų tėvus, jeigu reikia, įtraukti juos ir į pasiruošimo procesą;

9.3. organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, kurios negalimos vykdant mokymą(si) klasėje;

9.4. numatyti, kaip bus stebima mokinių pažanga, po veiklos, organizuotos ne Gimnazijos aplinkoje, organizuoti refleksiją, mokiniams suteikti grįžtamąjį ryšį;

9.5. jeigu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;

9.6. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;

9.7. į organizuojamą klasės veiklą ne Gimnazijos aplinkoje, pagal galimybes įtraukiami visi klasės mokiniai, nedalyvaujantiems veikloje, ugdymo procesas organizuojamas gimnazijoje arba savarankiškai.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

10. Organizuojant ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriamas organizavimo ne Gimnazijos aplinkoje išvykos vadovas ir lydintis asmuo.:

10.1. mažiau nei 24 mokiniai, besimokantys pagal pradinio ugdymo programą, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo;

10.2. mažiau nei 30 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir yra jaunesni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo;

10.3. mažiau nei 30 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ir yra vyresni nei 16 metų, skiriamas išvykos vadovas;

10.4. įvertinęs mokinių brandą, ugdomųjų veiklų sudėtingumą, vietą ar viršijus 30 mokinių skaičių ir kitas aplinkybes, Gimnazijos direktorius gali skirti ir daugiau lydinčių asmenų.

11. Planuojant ilgesnės nei vienos dienos ugdomasias ir pažintines veiklas šalies viduje ir užsienyje:

11.1. mokiniams iki 16 metų skiriamas vienas išvykos vadovas ir du lydintys asmenys. Jei vyksta daugiau mokinių, nei nurodyta Aprašo 10.1 ir 10.2 papunkčiuose, proporcingai didinamas šiuose papunkčiuose nurodytas lydinčių asmenų skaičius;

11.2. vyresniems nei 16 metų mokiniams skiriamas vienas išvykos vadovas ir vienas lydintis asmuo. Jei vyksta daugiau mokinių, nei nurodyta Aprašo 10.3 papunktyje, proporcingai didinamas šiame papunktyje nurodytas lydinčių asmenų skaičius.

11. Planuojant trumpalaikes ugdomasias veiklas artimojoje aplinkoje, mokiniams iki 16 metų Gimnazijos direktorius, įvertinęs aplinkybes, gali skirti tik išvykos vadovą be lydinčio asmens, jei dalyvaujančių mokinių skaičius neviršija 24 pradiniam ir 30 pagrindiniame ugdyme.

12. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos ne ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės išvykos.

13. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje, nustatoma, kad:

13.1. Gimnazijos direktorius:

13.1.1. skiria ir tvirtina išvykos vadovą, atsakingą už ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje organizavimą;

13.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai veiklai;

13.1.3. skiria ir tvirtina lydinčiuosius asmenis;

13.2. išvykos vadovas:

13.2.1. informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie planuojamą ugdymą ne gimnazijoje, organizavimo būtinybę;

13.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti ir priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi kitoje erdvėje įgyvendinti; jei planuojama vykti į užsienio šalį, susipažįsta su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį;

13.2.3. mokiniams, nepriklausomai nuo jų amžiaus pasirašytinai praveda saugaus ir deramo elgesio instruktažą, mokinius, dalyvaujančius ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje, organizuotoje kitoje savivaldybėje ar užsienyje, įpareigoja pristatyti tėvų sutikimus, išskyrus mokinius, vyresnius nei 18 metų;

13.2.4. parengia ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje veiklų programą, su kuria iš anksto supažindina mokinius ir jų tėvus;

13.2.5 parengia užduotis (jei veiklas veda pats), numato, kaip bus stebima mokinių pažanga, po veiklos, organizuotos ne Gimnazijos aplinkoje, organizuoja mokinių refleksiją ir jiems suteikia grįžtamąjį ryšį;

13.2.6. jei ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje organizuoja per savo pamoką(as) ar/ir mieste esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar kituose objektuose, jis ne vėliau kaip prieš 1 darbo dieną iki numatytos veiklos informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui, pateikia prašymą leisti vykdyti veiklą, pasirašytinai praveda mokiniams saugaus elgesio instruktažą;

13.2.7. jei ugdymą ne Gimnazijos aplinkoje organizuoja visos dienos ar ilgesnį nei vienos dienos ar/ir kitos savivaldybės teritorijoje, kitoje šalyje, iš anksto informuoja mokinių tėvus, derina veiklas su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, pateikia prašymą, parengia ugdymo ne Gimnazijos aplinkoje veiklų programą, praveda saugaus elgesio instruktažą, gauna tėvų sutikimą dalyvauti veikloje (išskyrus mokinius vyresnius, nei 18 metų);

13.2.8. jei planuojama vykti į užsienio šalį, pateikia detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

13.2.9. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, žodžiu priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

13.2.10. jei reikalinga, organizuoja vizos gavimo procedūras;

13.2.11. atsakingam asmeniui netaikomas reikalavimas turėti gido profesinę kvalifikaciją;

13.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

13.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą išvykos vadovui. Sutikimas gali būti pateiktas laisva forma arba pagal Gimnazijos parengtą formą, arba el. dienyne; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų veikloje, organizuojamoje ne Gimnazijos aplinkoje. Mokiniais, nedalyvaujantiems organizuojamoje veikloje, vyksta ugdymo procesas Gimnazijos nustatyta ugdymo organizavimo forma;

13.3.2. su veiklų įgyvendinimu susijusių išlaidų apmokėjimą;

13.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimą lydintiems asmenims;

13.4. mokiniai atsakingi:

13.4.1. už dalyvavimą organizuojamoje veikloje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl pagrįstų priežasčių;

13.4.2. nedalyvaujantys privalo dalyvauti pamokose, jiems ugdomoji veikla organizuojama pagal numatytą tvarkaraštį, arba skiriamos savarankiškos užduotys;

13.4.3. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Ugdymui ne Gimnazijos aplinkoje organizuoti naudojamos pažintinei veiklai skiriamos lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. ISAK-1934 „Dėl Mokinių pažintinei veiklai skirtų lėšų naudojimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“.

15. Mokinio mokymosi laikas dalyvaujant ugdomojoje ar pažintinėje veikloje, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

16. Ugdymas ne Gimnazijos aplinkoje Gimnazijos vadovo įsakymu gali būti organizuojamas laisvomis nuo ugdymo dienomis ar pasibaigus dienos ugdymo procesui ir yra įskaitomas į ugdymui skirtą laiką.

17. Aprašas skelbiamas Gimnazijos interneto svetainėje.
